

Z P R A V O D A J

Kartografické společnosti České republiky

Č. 4/2008

50 let sdružování kartografů

Na 2. sjezdu Československé vědeckotechnické společnosti-Společnosti geodézie a kartografie (dále jen ČSVTS-SGK), který se konal na podzim roku 1958 v Tatranské Lomnici, byly vytvořeny odborné skupiny 1702 – kartografie (dále jen OS 1702) u obou národních společností ČSVTS.

Prvním předsedou české OS 1702 Ing. Karel Pecka, v té době hlavní redaktor Kartografického a reprodukčního ústavu v Praze. Odborná skupina pořádala řadu celonárodních akcí, zaměřených především na aktuální problémy rozvoje oboru a na technologii kartografické výroby. V té době dochází k zavádění mechanizované rytiny namísto kartografické kresby, k aplikaci plastových fólií a chemizace polygrafické výroby a k zavádění fotosazby. Po odchodu Ing.Pecky do důchodu byl předsedou české OS 1702 po řadu následujících volebních období Ing. Aleš Hašek, a to až do roku 1989.

V roce 1959 dochází ke sdružování kartografů i na mezinárodní úrovni. Podnět založit samostatnou mezinárodní nevládní organizaci kartografů vznikl v roce 1956 na konferenci, kterou uspořádala švédská firma Esselte v Tollare (blízko Stockholmu). Zde byl založen mezinárodní přípravný výbor (tzv.“Committee of Six”) v čele s Dr. C.M.Mannerfeltem. Na další mezinárodní konferenci v americkém Chicagu, kterou uspořádala firma Rand Mc Nally v r.1958, přednesl přípravný výbor návrh koncepce

Účastníci konference v Tollare 1956 (druhý zleva Dr.Mannerfelt)

vytvoření Mezinárodní kartografické asociace (International Cartographic Association – dále jen ICA), který se setkal s velkým ohlasem. Ustavující zasedání ICA se uskutečnilo v roce 1959 ve švýcarském Wabernu; zde byl zvolen první Výkonný výbor

ICA (Executive Committee) v čele s významným švýcarským kartografem prof. E.Imhofem.

V r.1960 se konal ve Stockholmu XIX.kongres Mezinárodní geografické unie (International Geographic Union – IGU), na němž proběhlo jednání o možné afilaci ICA k IGU, při níž již dříve existovala kartografická sekce. V květnu 1961 se pak uskutečnilo první Valné shromáždění ICA (General Assembly) v konferenčním centru francouzského ministerstva zahraničí v Paříži. Valného shromáždění se zúčastnilo 84 delegátů ze 29 zemí; to schválilo stanovy ICA a přijalo za řádné členy ICA 26 zemí, které se staly zakládajícími členy této nové nevládní organizace.

Zástupci Československa Ing.A.Koláčný,CSc. a Ing.J.Kouba,CSc. se v r.1964 poprvé zúčastnili jako pozorovatelé 2.mezinárodní kartografické konference ICA, která se konala v Londýně a v Edinburghu. Zde byly zahájeny přípravné rozhovory s vedením ICA o přijetí Československa do ICA; ty pak byly dokončeny v roce 1967 na 3.mezinárodní kartografické konferenci ICA v Amsterdamu, již se zúčastnili Ing.A.Koláčný,CSc. spolu s Ing.M.Mikšovským,CSc. K přijetí Československa do ICA pak došlo na III.Valném shromáždění ICA, které se konalo v roce 1968 v Dillí; za Československo se této akce zúčastnil Ing.A.Koláčný,CSc.

V roce 1964 v souvislosti s přípravou vstupu býv. Československa do Mezinárodní kartografické asociace (International Cartographic Association – ICA) byl ustaven v rámci ČSVTS Československý národní kartografický komitét, který se od r.1968 reprezentoval Československo v této asociaci. Komitét byl tehdy sestaven na základě uzavřených dohod z představitelů resortů Ústřední správy geodézie a kartografie, Slovenské správy geodézie a kartografie, Československé akademie věd a ministerstva národní obrany. Prvním předsedou komitétu byl jmenován Ing.Karel Pecka, po jeho odchodu do důchodu se po několik následujících volebních období v čele komitétu střídali Ing. Miroslav Mikšovský, CSc. (za ČVTS-SGK) a doc. Ing. Milan Hájek, CSc. (za SVTS – SGK).

Komitét delegoval do komisí a pracovních skupin ICA řadu svých členů a zúčastnil se i řady mezinárodních programů, mimo jiné např.sestavení 14jazyčného mezinárodního kartografického slovníku ICA (RNDr. Olga Kudrnovská, CSc.), zpracování publikací Compendium of Cartographic Techniques, History of ICA Standing Commission Map Production Technology (Ing.M. Mikšovský,CSc.) a dalších prací. V letech 1968-1970 byl Ing. Antonín Koláčný, CSc. předsedou komise ICA pro komunikaci kartografické informace, jejíž založení v rámci ICA inicioval.

Po roce 1989 došlo k rozpadu tehdejších struktur ČSVTS. Počátkem roku 1990 se samostatně registrovala nově vzniklá Kartografická společnost ČSFR, která vznikla sloučením české a slovenské OS 1702 a Čs.národního kartografického komitétu. Na ustavujícím sjezdu, konaném na podzim 1990 u příležitosti 9.kartografické konference v Prešově, byl do funkce předsedy Kartografické společnosti ČSFR zvolen doc. Ing. M. Hájek, CSc. a do funkce místopředsedy Ing. M. Mikšovský, CSc. Nově vzniklá společnost převzala do své působnosti i členství ČSFR v ICA, které bylo zakotveno i v jejím statutu.

V době příprav nového státoprávního uspořádání k 1.1.1993 se sešla v Brně 10. kartografická konference, na níž proběhly ustavující schůze Kartografické společnosti ČR a Kartografické společnosti SR. Obě společnosti se pak registrovaly počátkem roku 1993 a podaly přihlášku ke členství v ICA, které rozdělením Československa zaniklo. Obě společnosti pak byly přijaty Valným shromážděním ICA, konaným v roce 1995 v Barceloně, za řádné členy ICA. Předsedu Kartografické společnosti ČR vykonává od roku 1993 doc. Ing. Miroslav Mikšovský, CSc.

Hlavními společnými akcemi českých a slovenských kartografů byly kartografické konference, které byly pořádány v období 1969 až 1993 zpravidla ve tříletých intervalech. Přehled těchto konferencí je uveden v následující tabulce :

Pořadí	Místo konání	Rok
1.	Liblice u Mělníka	1967
2.	Praha	1969
3.	Bratislava	1972
4.	Brno	1975
5.	Banská Bystrica	1978
6.	Jánské Koupele	1981
7.	Bratislava	1984
8.	Pardubice	1987
9.	Prešov	1990
10.	Brno	1993

Od ustavení samostatných Kartografických společností ČR a SR se kartografické konference konají ve dvouletých intervalech, a to střídavě v ČR a SR. Přehled konferencí uskutečněných v letech 1995 - 2007 je uveden v následující tabulce :

Pořadí	Místo konání	Rok
11.	Bratislava	1995
12.	Olomouc	1997
13.	Bratislava	1999
14.	Plzeň	2001
15.	Zvolen	2003
16.	Brno	2005
17.	Bratislava	2007

Kromě konferencí je pořádána řada dalších odborných akcí (seminářů, výstav) a soutěží. Tradici si získala soutěž „Mapa roku“ (v r.2008 již 10.ročník) a soutěž dětské kresby, pořádaná v rámci mezinárodní soutěže o cenu B.Petchenikové organizované v rámci ICA.

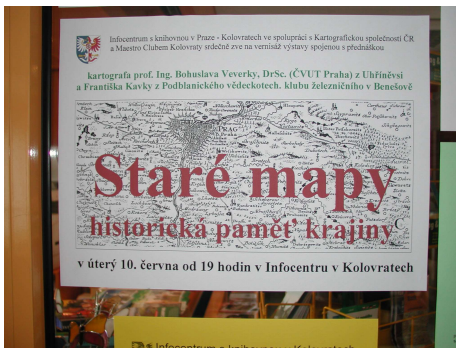
Po r.1989 se členové naší společnosti úspěšně zapojili do aktivní činnosti v rámci ICA. V letech 1989 – 1991 vykonával doc.Ing.M.Mikšovský,CSc. funkci místopředsedy 1991 – 1995 funkci předsedy stálé komise ICA pro technologii výroby map (Map Production Technology). V r.1995 byl zvolen do funkce viceprezidenta ICA doc.RNDr. M.Konečný, CSc., kterou vykonával až do r.2001, kdy byl Valným shromážděním ICA zvolen na následující čtyřleté období prezidentem ICA; od r.2005 vykonává pro další čtyřleté období funkci past-prezidenta ICA a současně řídí pracovní skupinu ICA „Kartografie ve včasném varování a krizovém řízení“ (Cartography on Early Warning and Crisis Management).

Podrobnější zhodnocení aktivit našich kartografů v posledních padesáti letech bude uvedeno v publikaci, kterou k výročí 50 let sdružování kartografů, 40 let od vstupu Československa a 15 let vstupu ČR do ICA v současné době připravuje autorský kolektiv; publikace bude vydána nákladem Kartografické společnosti ČR a vyjde v roce 2009.

- mm -

Výstava „Staré mapy – historická paměť krajiny“

Maestro Club Kolovraty ve spolupráci s Kartografickou společností ČR a katedrou mapování FSV ČVUT Praha uspořádal ve dnech 10.6. až 12.7.2008 v Infocentru Praha-Kolovraty výstavu „Staré mapy – historická paměť krajiny“. Vernisáž výstavy byla spojena s přednáškou prof.Ing.B.Veverky,DrSc. o nejstarších mapových památkách a historických dílech našich kartografů.

Plakát výstavy v Praze-Kolovratech

Výstava byla v říjnu 2008 přemístěna do Státního okresního archivu v Benešově, Pod Lihovarem 2145, kde je přístupná od 22.10. do 21.11.2008.

Dne 5.listopadu 2008 proběhla ve Státním okresním archivu v Benešově přednáška prof.Ing.B.Veverky, DrSc., zaměřená na vývoj kartografie od starověku až po 3.vojenské mapování našich zemí. Přednáška byla rozdělena do dvou částí – kartografie ve starověku a ve středověku a dále kartografie po r.1492 se zvláštním zaměřením na mapování našich zemí.

Prof.Ing.B.Veverka, DrSc. při přednášce v Benešově

Přehled připravovaných kartografických akcí

- 5th International Symposium on LBS and TeleCartography, Salzburg 26.-28.11.2008 , www.lbs2008.org
- Archiving in Digital Cartography and Geoinformation, Berlin, 4.-5.12.2008, www.codata-germany.org/Archiving_2008
- 1st Symposium on Cartography and Geotechnologies for Environmental Disasters and Risk Management, Praha, hotel Diplomat , 19.-22.1.2009
- Symposium on Cartography for Central and Eastern Europe, Wien, 16.-17.2.2009, cartography.tuwien.ac.at
- 3. Kartografický den, PřF UP Olomouc, 27.2.2009
- 18. Kartografická konference, Olomouc, 30.9.-2.10.2009

listopad 2008

Redakce : Doc. Ing. Miroslav Mikšovský,CSc., Ing. Růžena Zimová, Ph.D.